VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

II. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM. Ára: 30 fillér. 1960. MÁRCIUS 21.

Hozzászólások

Lipcsei beszámoló

Látogatás az Orvosegyetemen

Évfordulóra

Évfordulót ünnepelünk. Három éve alakult meg a Kommunista Ifjúsági Szövetség. Ma már csak a fiatal oktatók és a negyedévesek tudják, hogy milyen körülmények, milyen harcok között született meg egyetemünkön a KISZ-szervezet.

Zavaros, nehéz idők voltak akkor. Bár az ellenforradalom okozta eszmei, politikai zűrzavar nálunk nem jelentkezett olyan élesen, szélsőségesen, mint másutt, mégis az ellenforradalom demagógiája, a hallgatók nagy többségét megtudta tévesztetni. Hogy szélsőséges esetek csak kisebb arányban fordultak elő, mint máshol, ebben döntő szerepe volt annak, hogy egyetemünk marxista ideológiai egyetem.

Az ellenforradalom mindent elkövetett, hogy megbontsa az ifjúság egységét. Létrejöttek a rétegszervezetek, amelyek széttagolták az ifjúságot. A MEFESZ nem tudott utat mutatni és jórészt azokat gyűjtötte maga köré, akik leginkább az ellenforradalmi demagógia befolyása alá kerültek.

És akkor, márciusban, néhány nappal a KISZ hivatalos zászlóbontása előtt, a legöntudatosabbak, akik kommunisták voltak a nehéz napokban is, akiket nem tévesztett meg a demagógia, összegyűltek, hogy kimondják az egyetemi KISZ-szervezet megalakulását. Ötvenegynéhányan voltak, oktatók és hallgatók, a későbbi szervezetnek is legöntudatosabb, kommunista magja. Tudták, hitték, hogy március ügyének ők az igazi folytatói és nem azok, akik szépen hangzó, de hazug szavakkal márciust idézték és sárbatiporták a szabadság, 1848 és 1919 szent, vörös zászlaját.

Munkájuk nyomán létrejött a Kommunista Ifjúsági Szövetség. Most már három év bizonyítja a KISZ megalapítóinak igazát, akik újra megteremtették az ifjúság egységét, és hogy a szervezetet bátran kommunistáknak nevezték, ezzel eleve tisztázták a frontokat.

Tevékenységük középpontjában mindenekelőtt az ellenforradalom okozta eszmei, politikai zűrzavar elleni harc volt, hogy szívós munkával meggyőzzék az ifjúságot a párt, a KISZ igazáról és annak támogatóivá tegyék. A harc nehéz volt, sok akadályt, rosszindulatot kellett legyőzni s meg kellett nyerniök a megtévesztett jóhiszeműeket. Ezt a harcot KISZ-szervezetünk sikerrel vívta meg. Néhány hónap telt csak el és tekintélye megnőtt, egyre többen támogatták, és egyre többen akartak most már, mint KISZ-tagok harcolni azért az ügyért, amelyről tudták, hogy feltétlenül igaz és amelyet már magukénak éreztek. Egyre többen látták be, hogy a kommunisták szolgálják igazán a nép érdekeit és ha ők ezt nem támogatják, ha közömbösek, ez bűn népünk ellen.

A külső nehézségekkel párhuzamosan nehézségek mutatkoztak szervezetünkön belül is. A politikai harcokban felmerülő problémák mellett a tanulás egyidőre háttérbe szorult. Egyeseknek az volt a véleményük, hogy csak a politikai munka lényeges, a tanulást elhanyagolták. Nem látták, hogy ez a kettő milyen szoros kapcsolatban van egymással, és az egyik elhanyagolása később feltétlen károsan hat a másikra is.

A kezdeti nehézségek leküzdésében segítségünkre sietett a párt. A munkát fékező problémák megoldására 1958 márciusában párthatározat született. Megváltozott a vezetés, tisztázták az elvi hibákat, megoldották az ellentéteket és utat nyitottak a további fejlődésnek.

A kezdeti fejlődés gyermekbetegségeit leküzdve KISZ-szervezetünk gyorsan fejlődött tovább és jelentősen megnőtt tömegbefolyása. Szervezetünket szeretik és ma már olyan erő vagyunk, hogy ezt még ellenségeinknek is tiszteletben kell tartaniuk. Három évvel ezelőtt ötvenegynéhányan kezdték és ma már közel hatszázan vagyunk. A hallgatók 60 százaléka KISZ-tag, nembeszélve a szimpatizánsok népes táboráról.

Szervezetünk mindent megtesz, hogy kielégítse az ifjúság minden igényét. A politikai nevelő munkától, a sportig, a kultúrmunkától a külföldi utak szervezéséig, az egyetemi élet minden területén jelentős munkát végeztünk és végzünk. Igen fontosnak tartjuk a tanulmányi fegyelem megszilárdítását és elég erősek is vagyunk ahhoz, hogy ezt a közeljövőben megoldjuk. Az egyetemen és a kollégiumokban segítjük hallgatóinkat, hogy kommunista közösségekké szerveződjenek és ebben mi KISZ-tagok jelentős munkát válalunk.

Minden tevékenységünk arra irányul, hogy mindannyian, mint szakmailag képzett, politikailag és világnézetileg szilárdan marxista, kommunista közgazdászok lépjünk a gyakorlati életbe és amit tanultunk és amit hiszünk, munkánkkal váltsuk valóra.

EGY KÉP A NŐNAPRÓL

Március 7-én, mint szerte az országban, egyetemünk is megünnepelte az 50. nőnapot.

Az egyetem vezetősége részéről Háy László rektor elvtárs, a kerületi pártbizottság megbízásából Horváthné elvtársnő üdvözölte egyetemünk nődolgozóit és hallgatóit.

Az üdvözlő beszédek megemlékeztek a nőmozgalom 50 éves történetéről, arról a harcról, amelyet az elnyomott országokban élő asszonyok folytatnak hazájuk függetlenségéért, arról a munkáról, amellyel a felszabadult országokban élő nők járulnak hozzá a szocializmus megvalósításához, azokról az eredményekről, amelyeket hazánkban értünk el a nők helyzetének megváltoztatása, munkájuk megkönnyítése érdekében és azokról a feladatokról, amelyeket e téren még meg kell oldanunk. Sok szó esett a békéért folytatott harcról, a háború elhárításáról, mint olyan feladatról, amely minden nőnek, anyának egyik legdöntőbb feladata. — Azok, akik 50 évvel ezelőtt a nemzetközi nőnap szervezéséről tanácskoztak — mondotta Háy elvtárs — legfőbb jelszóként a békét írták a mozgalom lobogójára... Ha cselekszünk a békéért, ha dolgozunk érte, ha a szocialista rendszer erősebb, mint a tőkés rendszer, akkor nem lesz háború.

Ezután jólsikerült kultúrműsor következett, egyetemünk énekkara madrigálokat énekelt, majd szavalat következett és végül Pázmánd Emília, egyetemünk dolgozója Grieg-, Brahms-dalokat és néger bölcsődalt adott elő.

Feltűnt, hogy ezen a jólsikerült, bensőséges hangulatú ünnepségen nagyon kevés lány-hallgató jelent meg.

Részvételünk a Tudományos Diákkonferencián

Budapesten, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen, Közgazdasági alszekció:

Általános Közgazdasági Kar. 1960 március 29-én 9 órakor előadást tart Kocsis József IV. évfolyam hallgató délelőtt 9 órakor, 29-én 15 órakor Nagy Ervin és Kiss Árpád IV. évfolyamos hallgató, 1960. március 30-án délelőtt 9 órakor Kolozsvári Bálint elsőéves, 15 órakor Palánkai Tibor IV. évfolyamos hallgató.

Ipari Kar: 1960 március 29-én délelőtt 9 órakor Jandek Géza IV. évfolyamos hallgató, március 29-én 11 órakor Novák Elek IV. évfolyamos hallgató, március 29-én 15 órakor Kozma Gábor III. évfolyamos hallgató, 1960. március 30-án délelőtt 9 órakor Marczel Jenő III. évfolyamos hallgató, 1960 március 30-án 15 órakor Czakó Imre és Takács Endre IV. évfolyamos hallgató.

Kereskedelmi Kar: 1960 március 29-én 9 órakor Uttry Imre IV. évfolyamos hallgató, 10 órakor Pilis Lóránt harmadéves, 11 órakor Majosi Géza és Tóth György IV. évfolyamos hallgató. — 1960. márciuhs 29-én 15 órakor Egerszegi Mária IV. évfolyamos hallgató, március 30-án 9 órakor Szmodics József IV. évfolyamos hallgató, március 30-án 11 órakor Hatos Dénes IV. évfolyamos hallgató, március 30-án 15 órakor Molnár Mária IV. évfolyamos hallgató.

Szegeden rendezik meg a IV. Országos Diákköri Konferenciát, ahol hallgatóink közül a következők vesznek részt:

Történelmi szekcióban: Szamosvölgyi Elemér III. évfolyam hallgató.

Közgazdaságtudományi szekció: Marczel Jenő III. évfolyamos hallgató, Varga Gyula, IV. évfolyamos hallgató, Gaál József IV. évfolyamos hallgató, Hoós János IV. évfolyamos hallgató.

Földrajzi szekcióban: Ádász István III. évfolyamos hallgató, Bóta Róza III. évfolyamos hallgató, Csiszár Valéria IV. évfolyamos hallgató, Fodor László IV. évfolyamos hallgató és Kérész Gyula IV. évfolyamos hallgató.

HÍREK

Március 14-én, a KISZ-klub rendezésében Pintér István, a Népszabadság munkatársa „Huligánok és a mai ifjúság" címmel színvonalas előadást tartott az „Ifjúság és erkölcs" sorozat keretében.

Április 2-án, hazánk felszabadulásának 15. évfordulója tiszteletére rendezendő ünnepségek keretében megrendezésre kerül a KISZ- és a szakszervezet szervezésében egyetemünk ez évi nagy műsoros bálja.

Egy puszta 1960-ban

II. RÉSZ

Több ízben jártunk az iskolában. Félig osztott iskola ez, az első-harmadik, a második-negyedik és a három felső osztályt tanítja a három tanító. A gyolcadikosok abba a községbe járnak, amelyhez e puszta is tartozik. Autóbusszal. Székesfehérvár és Sárbogárd között naponta ötször mennek mindkét irányban a buszok. Az iskolának két épülete van, régi és új, ami eredetileg tanácsháznak épült.

Első látogatásunk a felső tagozatnak szólt. Az igazgatótanítónak valami értekezlete volt, s kérésére mi helyettesítettük. Órákat tartottunk. Történelmet, földrajzot, számtant. Kérdeztünk, s ők jelentkeztek. Egyszerre legalább húszan. Megkérdezem hol van Vlagyivosztok, s kérdés nélkül hárman ugranak a térképhez megmutatni. Némelyik állandóan felelni szeretne, alig lehet leültetni. Mindúntalan ugrálva nyújtogatja a kezét.

A feleletek különbözőek. Sok jó mellett van, aki csak a betanult anyagot tudja. A mai élet is nagy hatással van gondolatvilágukra. Erről most csak egy, szerintem azt jól példázó feleletet idézek: *„...és akkor Napoleon császár bevonult a Szovjetunióba..."* Mosolyogtató, több dologra is rávilágító mondat ez. De nem hinném, hogy nagy baj lenne, ha egy 12 éves pusztai gyerekben ilyen, igenis megrögzött gondolatkapcsolások élnek. Nekünk sok bajunk van a felnőttek idejétmúlt nézeteivel, fogalmaival. és következtetéseivel, s ezeknek a gyerekeknek az agyát már a mi fogalmaink töltik meg. Jó dolog ez, még ha előfordul is, hogy egy parasztgyerek nem mindig tud disztingválni.

A mai kor rohamléptekkel hódítja meg a falut. Elküldi betűit, odaszól rádióján, s már be is kukkant televíziójján a pusztába. Konzultációt tartottunk a gyerekeknek, kérdezzetek, amire csak tudunk válaszolunk — mondtuk. S ők kérdeztek. Leírok ide mutatóba egypár kérdést: *Hogyan működik a rakéta? Mitől megy a szputnyik? Hogyan működik a lift? (!) Miért lát a macska sötétben? Honnan származik az ember?* De volt ilyen is: „Miért mutatnak be szovjet filmeket Magyarországon?" Tizenegy éves kislány kérdezte. Nos, itt a példa az előbbiekre! Vajon honnan hallotta a gyerek ezt a minden értelmet nélkülöző kérdést?! Egy bizonyos, ha a mi gyerekeink összekeverik is még néha Napoleont és a Szovjetuniót, ilyen kérdéseket nem fognak majdani saját gyerekeinknek sugallni, még ellenkező előjellel sem.

★

Még egyszer elmentünk az iskolába, de most már mi kérdeztünk. Összeállítottunk pár kérdést, s az első osztályt kivéve, valamennyi gyermek válaszát összegyűjtöttük. Első kérdés: *„Mi szeretnék lenni?" A válaszokból: „varrónő, traktorista, kondás, doktornő, kocsis, tanító".* Második kérdés: milyen filmeket láttak? A válaszokból megkaptuk majd az egész mozimműsort. Mit olvastam és mi tetszett a legjobban — így a negyedik kérdés. A válaszokból kitűnt, hogy főleg a mesés és a kalandos-könyveket ismerik, pl. Vernét, sajnos, alig. *Ki a példaképed?* — kérdeztük a nagyobbaktól: *Botond, Rákóczi, Zrinyi Ilona stb. Többnél az édesapa,* s amint hallottuk a szomszéd faluban az egyik kisgyerek ezt írta: „a kiskutyánk, mert ő olyan rendes hűséges (!)" „Hol jártam az országban?" — szólt az utolsó kérdés. Nos, egy-kettő kivételével mindenki volt már távol a pusztától. Sokan voltak Pesten a Balatonhoz közösen mentek kirándulni, s még sok más helységnév szerepel a válaszokban.

★

Terveinkhez híven előadásokat is tartottunk. Két egészségügyit, egyet a gyerekneveléséről, egyet a gépesítésről, s mert több kétes elképzelés élt a KISZ-fiatalok között, a külkereskedelemről is. Az egyes előadások előtt verseket, novellákat olvastunk föl. A megjelentek többsége asszony volt, akik számos egészségügyi kérdést tettek fel. Hogy miről, sajnos, nem tudom. Mert ekkorra már minden férfit kizavartak a teremből, kivéve a 63 éves agronómust...

★

Ott jártunkkor mutatta be Bartha Lajos: *„Zsuzsi"* című darabját a KISZ-fiatalok színjátszó csoportja. A próbák utoljából mi is kivettük részünket. Segítettünk a szereplőknek, több-kevesebb sikerrel. Volt kislány, aki kijelentette, hogy nem játszik a próbán, csak az előadáson. S hiába volt minden magyarázat, hajthatatlan maradt. De a többség lelkesen készült, s az előadás pedig nagy sikert aratott.

★

Sok mindent láttunk még, részt vettünk a tsz vezetőség ülésén, a KISZ-esek taggyűlésén, a színielőadást követő bálon stb. többször beszélgettünk az elnökkel, a párttitkárral, bejártuk a gazdaságot; még a jelenleg nem működő szeszfőzde gépeit is megnéztük. Mindez nem fér el egy ilyen kis riportban. Bizonyos, hogy később eszembe jut, ezt is, azt is le kellett volna írni. A legfontosabb azonban, úgy hiszem, kitűnt e sorokból — nagyon érdekes, izgalmas és nagyon-nagyon tanulságos volt az a 10 nap. Városi lévén, alig ismertem a falut, különösen az új falut. *Mi, tulajdonképpen népművelési és felmérési céllal utaztunk le, de visszagondolva a legjelentősebbet mi kaptuk: a lehetőségekhez képest egy képet, egy puszta életéről, gondjairól 1960-ban.* Közhely — de így igaz —, egy lépéssel közelebb kerültünk az ország életéhez. Egy Fejér megyei pusztán keresztül, amelyre legjellemzőbb megállapításnak azt találom — számbavéve mindazt az eredményt és elmaradást, amit tapasztaltunk —, hogy egyre tágulnak az e pusztát körülvevő keretek, hogy apró és nagy lépésekkel megy előre részleteiben és egészében. Azt, hogy egy pusztának, ha szabad így mondanom, holnapja van.

Avar János

A múzeumok 1960. évi programja

Az idei kiállítások gerincében természetesen hazánk felszabadulásának 15. évfordulója alkalmából rendezendő kiállítások állanak. A Legújabbkori Történelmi Múzeum Felszabadulási Kiállítása ugyanott lesz, ahol a most lezáródott nagysikerű Tanácsköztársasági Emlékkiállítást mutatták be a nagyközönségnek. A Galéria kiállításának címe: „Képzőművészetünk a felszabadulás után" és az elmúlt másfél évtized legértékesebb, legnevezetesebb alkotásait gyűjti össze; a Néprajzi Múzeum pedig a „Népművészetünk virágzása a felszabadult Magyarországon" címmel a magyar művészet valódi reneszánszát ismerteti meg a közönséggel. Felszabadulási kiállítást fognak rendezni a vidéki városok is.

A Történeti Múzeum kiállításával szerepel az idei programban, amennyiben kiállítást rendez a nemrégiben feltárt pécsi sírkamrában.

Az Iparművészeti Múzeum nagyszabású kiállítást készít elő a negyedévezredes európai porcelán művészetről, a meisseni porcelángyár megalapításának idei jubileumi évében.

Végül nagy érdeklődésre számíthat a Néprajzi Múzeum nemzetközi osztályának két kiállítása is.

Gazdaságstatisztika

Szerzők: dr. Drechsler László, dr. Benedecki Jánosné, dr. Németh Ferencné
Szerkesztette: dr. Zala Júlia

A gazdaságstatisztikai tankönyv megjelenésével a hallgatóink tanulását megkönnyítő tankönyvek sora eggyel gazdagodott. A tankönyv három fiatal egyetemi oktatónk több éves alapos kutatómunkájának eredménye. A teljes anyagot elsősorban a pénzügy- és az általános szakos hallgatók tanulják, de bizonyos részekkel a többi szak hallgatóinak is meg kell ismerkedniük.

Egyetemünkön a gazdaságstatisztika oktatása az 1952/53-as tanévben indult meg. Kezdetben Petrov magyar nyelven is megjelent Gazdaságstatisztika c. tankönyve alapján folyt az oktatás. Ez azonban nem jelenthetett végleges megoldást. A gazdaságstatisztikai anyagunknak tartalmaznia kellett a hazai gazdasági életre vonatkozó speciális statisztikai problémák ismertetését is. 1954/55 tanévtől kezdve a tananyagot a kiadott jegyzetek és az előadások anyaga képezte.

A tankönyv alapvető rendeltetése, hogy a hallgatók számára megkönnyítse a tananyag elsajátítását. A könyvnek ezen túlmenően még egy fontos szükségletet kellett kielégíteni. A gyakorlati szakembereknek szükségük van a munkájukhoz kapcsolódó elméleti kérdések ismeretére. Ezt a szükségletet a különböző szakkönyvek, folyóiratok tökéletesen kielégíteni nem tudják. A jegyzetek megszerzése — főleg azok korlátolt példányszáma miatt — általában nem volt lehetséges.

A jó tankönyvnek általában két alapvető kritériuma van: a közölt anyag megfelelő szakmai színvonalú, valamint könnyen elsajátítható legyen. A gazdaságstatisztikai tankönyv mindkét szempontból eleget tesz a követelményeknek.

A tankönyv 600 oldalon keresztül foglalkozik a gazdaságstatisztika különböző kérdéseivel, a termelés-, forgalom-, elosztás és fogyasztás statisztikájával. Olyan kérdések tárgyalására is kitér, melyek ugyan nem tartoznak szorosan a gazdaságstatisztika tárgyához (pl. népességstatisztika), de fontosságuknál fogva oktatásukra feltétlenül szükség van. A gazdaságstatisztika tárgykörébe tartozó fontosabb anyagok kiválasztásának feladatát általában jól oldották meg a szerzők. A tankönyv egyik hiányossága két fontos témakör — az anyag- és a pénzügy statisztika (gazdaságstatisztikát tanuló hallgatók többsége pénzügyszakos) — kimaradása.

A statisztika gyakorlata és elmélete az utóbbi években nagy fejlődésen ment keresztül. A szerzők a legújabb kutatások eredményeit jól építették be az egyes anyagrészekbe. Különösen jó az indexformulák alkalmazásánál elfoglalt szemléletük. Figyelemreméltó a termelékenység-, az életszínvonal statisztikában alkalmazott módszerek és elemzések, a forgalom- és a jövedelmezőség statisztikájának elemzése. A tankönyv nemcsak a kialakult statisztikai gyakorlattal, valamint ennek elméletével foglalkozik, hanem kitér olyan kérdések tárgyalására is, melyek elvi vonatkozásai ugyan már tisztázódtak, de a gyakorlati megoldásuk a jövő feladata. Ezeknek a „tiszta elméleti" kérdéseknek a tárgyalását feltétlenül pozitívan kell értékelnünk. A gazdaságstatisztikát jelenleg tanuló hallgatók ezen problémák gyakorlati megoldásában már tevékenyen részt fognak venni. Ugyanakkor adós marad legalább egy fejezet erejéig a különböző matematikai programozások alkalmazásának ismertetésével. Ezen módszerek gyakorlati használata mégcsak a kísérlet stádiumában van, de hallgatóink munkájuk során már ugyancsak találkozni fognak velük.

Noha a könyvet hárman írták, a könyvben közölt anyag szerkezete logikus és egységes, abban fogalmazási és szerkezetbeni törések nem tapasztalhatók. A számítások és képletek levezetése, a képletjelek alkalmazása a különböző fejezeteknél azonos, ami lehetővé teszi az ismételten előforduló módszerek könnyebb elsajátítását. Mindez a szerkesztő jó munkáját is mutatja.

A tankönyv minősége a tanulhatóság szempontjából is jobb mint a jegyzeté, mivel az átdolgozásnál a korábbi években szerzett tapasztalatokat — többek között a hallgatók észrevételeit — figyelembe vették a szerzők. E rövid értékelésnek nem lehet feladata hogy tartalmazza a tankönyv összes előnyös és esetleges hátrányos tulajdonságainak ismertetését. Azonban az eddigiekből is megállapíthatjuk hogy a tankönyv komoly segítséget fog adni egyrészt az egyetemi statisztikai oktatásban, másrészt a gyakorlati szakemberek továbbképzésében.

Dr. Kupcsik József

MAX FRISCH:

Biedermann és a gyújtogatók

Még csak tizenöt éve, hogy eltaposták az emésztő tüzet, s a gyújtogatók letüntek, vagy megérdemelt sorsukra jutottak, de már újra élesztik a lángot. A jelszavak nem változtak semmit: Jog, törvény, történelmi igazság. A Münchener Illustrierte már diadalmasan harsonázza: „Wir bauen wieder Waffen!" Igen. Nyugat-Németország gyáraiban újra készülnek a tengeralattjárók és páncélosok. A német imperializmus újra fegyverkezik!

Tizenöt év nem hosszú idő a történelemben, a helyzet azonban mégis jelentősen megváltozott. Már Nyugat-Európa is érzi a veszélyt. Tisztán meglátni még kevesen képesek, de ezeknek felemelt szava sokakat felébreszt.

Ezen kevesek közé tartozik Max Frisch is, akinek megrázó, nagyszerű drámája: „... És a holtak újra énekelnek" címen nálunk is megjelent. Új műve megdöbbentő nyíltságával és aktualitásával legalább annyira jelentős.

A középkori morális tandrámákhoz hasonló formában kegyetlenül tárgyilagosnak látszó demonstráció pereg előttünk. — Nézd! Lásd! — mondja Frisch.

Biedermann úr, a milliomos hajnövesztőszer-király „jószívűségében" és gyávaságában eltűri, hogy két gyújtogató betelepedjen házába, s új katasztrófákat készítsen elő. Nemtörődömségében és félelmében odáig jut, hogy végül saját vagyona elpusztításában is segédkezet nyújt. Az utójátékban aztán teljesen megvilágosodik előttünk ennek a nyárspolgárnak megdöbbentő alávalósága. Amikor a gyújtogatók újra pusztítani indulnak, ismét tétlenül szemléli, s nem tesz ellenük semmit.

Bizony, a dráma csak látszólag objektív. Szenvtelen hangja, az abszurditás határát súrló cselekmény, a szándékoltan sablonos nyelv mögül a gyűlölet lángját érezzük. Gyűlölet Biedermann iránt, az embertelen, gyáva és ostoba nyárspolgár iránt,

„... akinek iszonyúbb a
változás a csapásnál ..."

aki mindig mindenkit feláldozna saját megmeneküléséért. Ez a Biedermann ma is kész „ilyen áldozatokra".

Frisch tiszta jelképeket használ és harcos antifasizmusával gondos társadalmi elemzés jár együtt. A fasiszta őrület alapjait a züllött kispolgárral, a lumpenproletárral, az önmagával és a világgal is meghasonlott beteglelkű értelmiségivel jeleníti meg. Valóban. A biedermannokkal együtt ezek a rétegek alkották és alkothatják a fasizmus legszilárdabb tömegbázisát.

Frisch tudatos alkotó. Végsőkig élezi a helyzeteket, belekényszeríti tudatunkba a felismerést, levonatja a konzekvenciákat — egy bizonyos határig. Azt látja, ki is mondja, hogy

„mégse sorszerű végzet a láng
... a sorsra fogják rá ...
... emberi tett az!"

Nem ismeri fel viszont, hogy a „nézd! lásd!" mellé kell a „cselekedj!" is. Nem bízik abban, hogy az új háború megakadályozható. Ezért nem tudja, még a nagyszerű utójátékban sem, beteljesíteni a lehetőségeket, melyet a téma nyújtott, s ezért nem lehetett a dráma még sokkal jobb.

(Modern Könyvtár 30.)

Jakab Zoltán

HOZZÁSZÓLÁSOK

A „betű szerelmeté"-hez

A Közgazdász legutolsó számában megjelent cikket, „A betű szerelmeté"-t csak helyeslésse lehet értékelni. A cikk egy-két gondolatából kiindulva, mintegy hozzászólásként, szeretném támogatni a műveltebb, világnézetileg képzettebb egyetemi ifjúság formálásának egyik igen lényeges eszközét, az irodalmat.

Egész életünket, különösen az egyetemi éveket körülmossa a „betűk" végtelen áradata, kezdve a „kötelező" szövegektől egészen a magunkválasztotta szövegek széles skálájáig. Ezeken keresztül áramlik felénk szuggesztív erővel világnézetünk; jellemünket, magatartásunkat az új rend, a szocialista építés felé vezérlő irodalom.

A helyes magatartás és a világnézet megszilárdítása szempontjából nem közömbös, hogy mit olvasunk, milyen irodalom jó vagy rossz (vagy legalábbis közömbös) hatása alatt vagyunk.

A szilárd marxista világnézettel párosuló magasabb műveltség követelményét szem előtt tartva s az arra negatívan vagy pozitívan ható „betűk" hatását vizsgálva, azt mondhatjuk, hogy kétféle irodalom van.

Van az ún. „ponyva" irodalom, de kissé szélesebben értelmezve: „szórakoztató" irodalom. Ennek az irodalomnak számos jellemző sajátossága van. Egyik — és egyébről nem is beszélek — az, hogy pusztán a szórakoztatás célját szolgálja. Ez tulajdonképpen egy sajátos, az ügyesen rendezett „betűk" síkjára vetült izgatószer. Nem terheli meg emlékezetünket, nem készteti agyunk analizátorait serényebb munkára s minthogy izgatószer, felborzalja netán petyhüdt idegeinket, a talányos rémtettek iszonyataiba sodor és aggódunk a „hős" kilátástalan sorsának jobbrafordulásáért. Bűnügyi keresztrejtvényeket tálal fel, ahol az olvasó térdig süpped az agyafúrt misztikumban; magányosságra kárhoztatottak őszbehajló pusztájára illúzió-délibábokat rajzol.

Túlzás volna azt állítanunk, hogy a ponyvairodalomnak pusztán csak erkölcsrombolás volna a célja. Egyáltalán nem. Az ilyen irodalom termékeinek túlnyomó többségében is a pozitív győz a negatív ellen; a világosság a sötétség ellen, a becsületes Big Bill a gonosz marhatolvajok ellen; a legzseniálisabb körültekintéssel elkövetett gyilkosság is napfényre kerül s a gyilkost lakat alá teszik; az elrabolt lányokat a rettenthetetlen hős visszaszerzi; az ügyes kasszafúrókat a vizslaszemű detektív lefüleli stb. Ha úgy tetszik, megfelelő tanulságok is rendelkezésünkre állanak. Azt sem lehet kategórikusan kijelenteni, hogy ilyen könyveket egyáltalán nem szabad, nem helyes olvasni. De aki csak ilyen irodalmat olvas, az nem áltathatja magát azzal, hogy szereti az irodalmat. Ez nem irodalom, legalábbis nem az „igazi" irodalom.

Az igazi irodalom segít megérteni önmagunkat, embermivoltunkat; segít rávezetni arra az útra, amely az új, a kizsákmányolásmentes társadalom megteremtéséhez vezet; az igaz és teljesértékű emberhez, amely ma már messze jár és rakétáival a világegyetem kapuit döngeti.

Hegedűs József
tanársegéd

Néhány szó a szellemi öttusáról című cikkhez

A Közgazdász legutóbbi számában „Néhány szó a szellemi öttusáról" címen észrevételeket fűzött a kereskedelmi kar február 26-i szellemi öttusa versenyéhez. A birálattal lényegében egyet értünk: a tapasztalatok alapján magunk sem tartjuk szerencsésnek, a kérdések névreszóló összeállítását. Éppen ezért már a cikk megjelenése előtt, legutóbbi vezetőségi értekezletünkön határozatot hoztunk a szellemi öttusa lebonyolítási technikájának megváltoztatásáról.

Azon sem akarunk vitázni a Közgazdásszal, hogy mi a nehezebb kérdés: Ohm törvénye, vagy a rakéta működési elve, vagy hogy illik-e ismerni a fonóorsót, az esztergakést (és más fontos alkatrészeket) a szellemi öttusa technikai számában induló versenyzőknek.

Nem értünk azonban egyet a cikk egész stílusával, fölényes hangnemével. A „kezdeményezés helyességének" elismerése mellett a cikk szerzője csak bíráló szavakat talált, pedig úgy érezzük — és a sokszor felcsattanó taps is ezt bizonyította —, hogy élvezetes, kulturált szórakozást nyújtottunk a nagyszámú hallgatóságnak. Azt sem hagyhatjuk szó nélkül, hogy a cikk gyanusítgatást is megenged magának és részrehajlásról beszél. Szeretnénk, ha a Közgazdász a jövőben is foglalkozna a KISZ-klub munkájával, és javaslataival támogatná azt. Úgy gondoljuk azonban, hogy az eredményeket és hibákat egyaránt tükröző elfogulatlan tudósítások jelentősen segítenék tevékenységünket.

KISZ-klub vezetősége

Miért mindig ugyanazok?

Január 23-án lezárult a vizsgaidőszak, pontos képet azonban még ma sem tudunk adni az eredményekről, mivel számos hallgatónak hátra van még az utó-, illetve halasztott vizsgája.

Az általános karon ötvenegyen, azaz a hallgatók 13,6 százaléka halasztott vizsgát. Az ipari kar 196 hallgatójának 20,9 százaléka negyvennégy vizsgát halasztott. A kereskedelmi karon a hallgatók 18 százaléka a vizsgák 4,2 százalékát halasztotta el.

Miért halasztottak egyetemünk 986 hallgatója közül 167-en 228 vizsgát?

A tanév végén a halasztott vizsgák nagy arányát lehet magyarázni azzal, hogy olykor tíz vizsgát, köztük szigorlatokat kell letenni és egy vizsga halasztására év végén eddig mindenkinek lehetősége volt. Félévkor azonban, mikor a legtöbb csoportban 4—5 vizsga van, nehéz elhinni, hogy a hallgatók 17 százaléka beteg volt, vagy a vizsgák 3,9 százalékát családi esemény miatt halasztották el. E hallgatók egy részének a célja inkább az időnyerés, a jobb tanulmányi eredmény elérése volt; egy-egy orvosismerős, vagy ügyes szinészi teljesítmény révén jogtalan előnybe kerülni a többiekkel szemben.

Milyen megoldást javasoljunk? Csak a körzeti orvos igazolásával lehessen betegség miatt halasztani és a KISZ vegye kézbe az ellenőrzést!

A halasztott vizsgák nagy hányada — az általános karon 40 százalékban, az ipari karon 80 százalékban, a kereskedelmi karon 17 százalékban — olyan hallgatóktól származik, akik minden fél évben rendszeresen halasztanak. Ez meglehetősen furcsává teszi a helyzetet. Szinte önként adódik a következtetés, hogy főként olyan hallgatók kérnek vizsgahalasztást, akiknél a legnagyobb hiányosságok tapasztalhatók a folyamatos tanulást illetően.

A vizsgahalasztások indokolásának szigorúbb felülvizsgálásával, komolyabb ellenőrzéssel, a rendszeres tanulás gondosabb megszervezésével valóban megalapozott eredményeket érhetünk el a jövőben.

A Tanácsköztársaság harca Debrecenben

Emlékezésül a Tanácsköztársaság kikiáltására, közöljük egyik hallgatónk önálló kutatásának eredményét a forradalom debreceni harcaiból.

„Nagypénteki tüntetés",

így emlékeznek a debreceni öregek arra a lázadásra, amely talán a legérdekesebb eseménye volt a Tanácsköztársaság Debrecenjének. A legtöbben azonban csak annyit tudnak róla, hogy a Piac utcán lövöldözni kezdtek a volt — rendőrök, mire az osztrák vörös gárdisták Debrecenen átutazó alakulata szétverte őket.

Így nagyon egyszerűnek látszik a dolog, pedig nem így van. Menjünk hát sorban az eseményeken a volt vörös őrök és Rostáss István volt városi főkapitány feljegyzései alapján.

Rostáss azzal kezdte, hogy „március 21-ről 22-re virradó éjjel jött meg az értesítés arról, hogy a proletariátus kezébe vette a hatalmat, de hogy mit jelent ez, még senki se tudta", Rostáss úr azonban „ügyes" ember volt és gyorsan „tájékozódott". A néhány nappal későbbi eseményekre már így emlékezik vissza: „Célunk volt a többi kerületi parancsnokokkal — túlnyomó részt csendőrezredesekkel — történt bizalmas megállapodásunk alapján az, hogy egy erős karhatalmat szervezzünk meg a volt rendőrségiek és csendőrségiekből, akikről mind tudtuk, hogy — kevés kivétellel — gyűlölik a proletárdiktatúrát".

Úgylátszik azonban, hogyha a Tanács-Magyarország egészén nem is, de Debrecenben kipenderítették ezeket az urakat a búvóhelyükről. Rostáss is írja: „engem megbízatásom végrehajtásának már a harmadik napján letartóztattak... Lassanként a többi csendőrparancsnokot is letartóztattak." Velük együtt tartóztatták le a volt polgármestert és a város volt vezetői közül sokat. Ezt annak idején úgy hívták: „tuszszedés". Ezzel akarta a Tanácsköztársaság a belső rendet megszilárdítani, mivel akkor már két fronton harcot kellett vívnia a román támadás következtében. Hogy, hogy nem, ezek a tuszok rövid idő alatt szabadlábra kerültek és Rostáss is „munkához" látott. Élére állt a hivatalosan már nem is létező rendőrségnek. Ugyanis a rendőrséget már felosztották, de mivel a rendőrök nem akarták letenni a fegyvert, hát beolvasztották őket a vörös őrségbe. Ez a beolvasztás azonban csak elméletben történt meg.

A csucsai veszélyes helyzet

fordulópontot jelentett. A Tanácsköztársaság élet-halál harcát vívta az antant intervenciós csapatai ellen és szükség volt minden harcbavető alakulatra. Felvetődött a rendőrök bevetésének kérdése is. Rostáss szavaival: „Nagyhét keddjén érkezett első ízben parancs táviratilag Budapestről, a Belügyi Népbiztosságról, hogy a debreceni vörös őrség hadi felszereléssel azonnal induljon Szatmárra..." Ez kényelmetlen lehetett a Rostássfhoz hasonló lelkes „vörös őröknek" és elképzelhető az is, amit Rostáss ezután mond: „Mindent elkövettünk, hogy a rendőrséget ne vigyék a harctérre. Három napig tudtuk húzni, halasztani a dolgot. Nagypénteken (április 18) délután egy órakor újra telefonrendelet jött a Belügyi Népbiztosságtól, amelyben azonnali indulót parancsoltak." Rövidtel ezután már Pesten is híre járt, hogy Rostáss az, aki miatt nem indul a vörös őrség egy része. Amikor Rostáss felhívatta telefonon a Belügyi Népbiztosságot, a vonal túlsó végén maga Landler elvtárs jelentkezett. A beszélgetést Rostáss is hallgatta, sőt Landler elvtársnak adandó válaszokat is ő diktálta. Egyetlen érve az volt, hogy a várost nem lehet „megbízható rendőrség" nélkül hagyni. Nyilvánvaló volt, hogy ez csak ürügyül szolgált, hiszen a vagongyár munkásaiból szervezett századok a városban maradtak volna (mert ők szolgálatuk mellett dolgoztak is). Erre Landler elvtárs, amennyiben hiteltérdemlők Rostáss szavai, ezt válaszolta: „Értesültünk a debreceni direktóriumtól, hogy Rostáss akadályozza a vörös őrség harctérre indulását. Őt el kell fogni és agyon kell lőni, a nemzetőrséget pedig meg kell tizedelni, ha tovább is vonakodik indulni". Ez alighanem elég nyomós érvként hatott Rostássra, mert azt írja, hogy „ilyen fenyegetésre a parancsot teljesítettük".

De máris kész volt az új terv, mely nem mást jelentett, mint azt, hogy „Nagykárolyig elmegy a rendőrség, ott csatlakozik a már készen álló székely csapatokhoz és azokkal együtt visszatér Debrecenbe, hogy itt kikiáltsa az ellenforradalmat". Szép és világos terv volt ez, azonban más történt.

Ma már kideríthetetlen, hogy kitől, közvetlenül az éppen összeállt, fegyverben levő rendőrség közelében lövés dördült. Erre aztán felborult a rend és mindenki össze-vissza kezdett lövöldözni. A zürzavar egyre nagyobb lett, mire a direktórium kérte a városon átutazó, harcirányított bécsi vörös ezred segítségét. Az ezred ezerötszáz embere rövid idő alatt megtisztította az utcákat és mire a távolabb fekvő vagongyárból megjöttek a vörös őrök, már teljes rend uralkodott. A nemzetközi összefogás szép példáját adták az osztrák vörös gárda harcosai.

Rostásséknak a vereségük ellenére

nem sokat kellett várni. Április 23-án hajnalban a román csapatok bevonultak a városba. Megkezdődött a fehér terror. A talpnyalók maroknyi csoportja a féktelen nacionalista izgatás közben a megszálló hadsereghez dörgölőzött csak azért, hogy végre bosszút álljon a kommunistákon.

A proletariátus pedig továbbra is bízott a terror legsötétebb éveiben is. Egy téglagyári igazgató írja 1921-ben: „Nézetem szerint a munkásviszonyok azóta sokkal rosszabbak, s még mindig reménykednek a proletáruralom visszajöttében, s csak egy szikra kell, s ők ismét a régiek lesznek".

Gaal Gyula

NEGYVEN ÚJ LAKÁS

Közismert lakásproblémákkal küszködik egyetemünk sok dolgozója. Albérlet, társbérlet, vagy zsúfolt lakás bizony nem előrelendítője az elmélyült, nyugodt, tudományos munkának, a kiegyensúlyozott családi életnek. „Ha törik, ha szakad, ezen az áldatlan állapoton segíteni kell" — határozta el az egyetem szakszervezeti bizottsága. Ez az elhatározás az elmúlt év elején született meg. És késedelem nélkül megindult e terv megvalósítása.

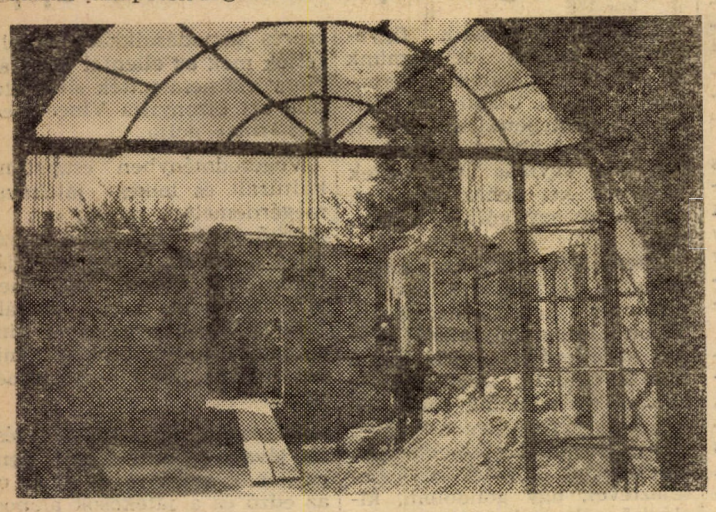

Új falak nőnek a régi helyén.

Az első elképzelések szerint öröklakások épültek volna. Igen ám, de házat telek nélkül nem lehet építeni. Megindult a telekvadászat. Nem sikerült. Az előzetes kalkulációk szerint is az öröklakásépítkezés költségeit különben sem dolgozóink zsebéhez méretezték. Ez az út tehát járhatatlannak bizonyult!

Ekkor szerzett szakszervezeti bizottságunk tudomást a készülő új kormányrendeletről, amely a padlásterek beépítéséről, emeletráépítésről intézkedik. A rendelet szerint vállalatok, intézmények kezdeményezésére padlástérbeépítéssel, emeletráépítéssel kialakított szabadrendelkezésű lakások költségeinek 50 százalékát az állam viseli, a fennmaradó 50 százalék háromnegyed részére az OTP útján hosszúlejáratú, olcsó kölcsönt nyújt, s csak az összköltségeknek mintegy 12,5 százalékát kell az építtetőnek készpénzben kifizetnie. A szakszervezeti bizottság tehát ezen az úton indult el. Eljárt a pénzügyi szervek-nél és elvi engedélyt kapott az állami hozzájárulás és az OTP-kölcsön igénylésére, illetve ígéretet ezek folyósítására abban az esetben, ha az egyéb előfeltételeket biztosítani tudja!

Az elhatározástól a megvalósulásig rengeteg munka, gond, utánjárás és bosszúság következett.

Az építési engedély megszerzése, a fellebbezés, a lakóbizottságok részéről a leggyakrabban teljesen alaptalanul, s miután a fellebbezés kedvező elintézést nyer, a szakszervezeti bizottság kezében a jogerős építési engedély, a következő gond a kivitelező vállalat biztosítása. Nem folytatjuk tovább és nem is részletezzük tovább. Láthatjuk, milyen agytornára, rengeteg szaladgálásra, további akadályok elhárítására van szükség, amíg a tervek realizálódnak.

Az eredmény ez idő szerint: Öt helyen, az I. ker., Uri utca 20. szám, a XI. ker., Bocskay utca 69. szám, Zsombolya utca 16. szám, továbbá a Bartók Béla út 96. szám, valamint az Ulászló utca 47. szám alatt összesen 51 lakás épül, amelyből 40 lakást egyetemünk dolgozói, 11 lakást pedig a Goldberger Textilművek, az MTA Központi Fizikai Kutató Intézete, s a Fővárosi Tanács dolgozói kapnak. Az első három épületen a munkálatok már megindultak, az utóbbi két épületen remélhetőleg még az idén megkezdődnek. Minden remény megvan arra, hogy az összes lakások a jövő év első felében fokozatosan beköltözhetők lesznek.

A lakásépítkezés befejeztével egyetemünk sok dolgozójának megszünnek lakásgondjai, s olyan körülmények között lakhatnak, dolgozhatnak, amilyenre két évvel ezelőtt még csak nem is mertek gondolni.

A szakszervezeti bizottság rajtunk keresztül is kéri az érdekelt elvtársakat, legyenek nyugodtak, higgyék el, hogy akik az építkezés lebonyolításának gondjait magukra vállalták, igyekeznek mindent a leggyorsabban és legjobban megoldani. Legalább azzal segítsék ezt a munkát, hogy bíznak a szakszervezeti bizottság tagjaiban, nem türelmetlenkednek és nem terjesztenek rémhíreket. Ha azt hallják pl., hogy valahol az alapozást meg kell erősíteni, ne mondják azt fűnek-fának, hogy összedőlt az épület!

Biztosan eljön néhány hónap múlva a várvavárt pillanat, midőn a felépült szép lakások új lakói átveszik lakásuk kulcsát.

Szorgalmasan bontják a romos falakat.
(Szökrön László felv.)

ELSŐ LÉPÉSEK...

Csaknem egy hónapja, hogy elfoglalta helyét az egyetem padjaiban 338 elsőéves. Beiratkozáskor diákigazolványt kaptunk, leckekönyvet állítanak ki részünkre, már lezajlott a gólyává avatás ünnepélyes aktusa, formálisan tehát egyetemisták vagyunk.

A legfontosabb kérdésben azonban, mely lényege kell, hogy legyen egyetemista voltunknak, a tanulásban, illetve a tanulás mikéntjében bizonytalanok vagyunk.

A mostani elsőévesek nagy többsége komoly szándékkal jött az egyetemre. Célunk, hogy a közgazdasági pálya különböző területein tudományos felkészültséget szerezzünk. Legtöbbünkben él az a törekvés, hogy a félév kezdetétől folyamatosan tanuljunk, alaposan készüljünk fel első kollokviumainkra. És mégis. Napok mennek el anélkül, hogy legalább egy-egy előadás anyagát alaposan átvettük volna.

Az egyetem új életformát jelent — a középiskolához viszonyítva — és legtöbbünknél problémát okoz, hogy hogyan rendezzük be ezt. Mikor és hol tanuljunk, mennyi anyagot vegyünk át egyszerre, mennyi időt fordítsunk a szórakozásra és a sportra, milyen külön elfoglaltságot válasszunk magunknak az egyetemen belül, esetleg még ezen kívül?

Ezekre a kérdésekre természetesen nem lehet általános érvényű válaszokat adni, néhány gondolat azonban hasznos lesz ahhoz, hogy valamennyien megkezdjük a napi rendszeres munkát, vagyis a tanulást és eköré kiegészítésként alakítsuk ki egyéb kötött elfoglaltságaink rendszerét.

Az előadások látogatása

kell hogy alkossa az egyetemi tanulás gerincét. Az előadások meghallgatása elősegíti a jegyzetben levő anyag megértését és annak olyan összefüggéseit is feltárja, melyek nincsenek benne a jegyzet szövegében. Éppen ezért az előadásokon való részvétel nemcsak az egyetemre való belépéssel vállalt kötelezettség, hanem mindenkinek egyéni érdeke.

A délelőtti munkához kapcsolódik közvetlenül az állandó tanulás. Itt az első nagy különbség a középiskola tanulási módszerétől. Míg a középiskolában naponként és tantárgyanként rendszeres ellenőrzés volt, ez most jobbára a félévi kollokviumokra szorítkozik. Meg kell mondani, hogy — bár ez lenne a helyes — az egyetemi tanulás gyakorlatában elég nehezen valósítható meg az előadásról előadásra való készülés. De a nyelveknél és az olyan tárgyaknál, melyek gyakorlattal, vagy szemináriummal egybekötöttek, ez a feltétel elengedhetetlen nemcsak azért, mert ezt megköveteli a tanmenet, hanem azért is, mert a tárgy sajátosságaiból kifolyólag eredmény csak így érhető el. Nem szorul ez különösebb bizonyításra a nyelveknél, de más tárgynál is, mint pld. a matematika, könnyen belátható. Ha nem tanuljuk meg az egyes előadásokon leadott fogalmakat, képleteket, a következő előadás már érthetetlen lesz és a meg nem értett anyag félév végéig göngyölődik, következménye a gyenge eredmény. A politikai gazdaságtan szemináriumokra való készülés, a politikai gazdaságtan, mint tudomány, mélyebb, sokoldalúbb elsajátítása érdekében történik.

Mikor tanuljunk,

hiszen eddig még alig jutott időnk rá! A megoldást a helyes időbeosztás adja meg. A „mikor tanuljunk" kérdés kapcsolódik az egyéb elfoglaltságok elrendezéséhez. Időnket úgy kell beosztani, aszerint, kell elfoglaltságainkat megválasztani, hogy érvényesüljön az az elv, hogy se szobatudósokká, se „mozgalmárokká" ne váljunk. Egyetemünkön a KISZ igen sok művelődési, szórakozási és sportolási lehetőséget biztosít, de véleményem szerint — ez nem azt jelenti, hogy az elsőéveseknek mindjárt az elején, minden körbe, szakosztályba jelentkeznie kell, hanem azt, hogy mindenki válassza ki az érdeklődési körének és képességének legmegfelelőbb lehetőséget. — Így a tanulásra, mozgalmi életre és sportra is jut idő.

Azok számára, akik kiszakadtak megszokott környezetükből, problémát jelent, hogy hol tanuljanak. A diákotthonokban vannak tanulószobák, de talán még előnyösebb az egyetem könyvtára. Az olvasóteremben minden szükséges körülmény megvan ahhoz, hogy kényelmesen tanulhassunk. Az olvasóterem kézikönyvtárában megtalálható az egyetem valamennyi jegyzete és tankönyve, az összes kötelező irodalom és a könyvtárnak járó nyolcszáz folyóirat jó része.

A tanulás — bár alapvető — mégis csak egyik oldala az egyetemista életnek. Az előbbiekben azt mondtam, hagyjunk időt a tanulásra, most azt mondom, hogy hagyjunk időt a művelődésre is. Csak a jegyzetek betűiből nem lehet felkészülni még a munkára sem, nemhogy az életre. Olvasni, művelődni, állandóan lépést tartani a politikai eseményekkel, ez adja meg azelegendő alapot ahhoz, hogy a megtanult szakismereteket helyesen tudjuk majd alkalmazni a gyakorlati munkában.

Máris romlott a fegyelem

Bár eredetileg nem szándékoztam, mégis kell beszélni egy sajnálatos dologról, ha már tanulásról és elsősökről van szó. Nevezetesen arról, hogy az elsőévesek előadótermében máris romlott a fegyelem. Egymás után több alkalommal fordult elő, hogy az előadónak meg kellett szakítani az előadást, figyelmeztetni a beszélgetőket, megvárni, míg elcsendesednek. Ez az egyetem rendjének súlyos megsértése, tiszteletlenség az előadóval szemben, és nem utolsó sorban zavarja azokat, akik nem beszélgetni, hanem tanulni jönnek az előadásokra.

Nem szabad állandósulni ennek a helyzetnek. Elsősorban maguknak a hallgatóknak kell ezen változtatni. De ha így nem megy, latba kell vetni a KISZ minden tekintélyét.

Goldperger István

Szárazon és tengeren Lengyelországban

„Hazajöttetek?"

„Na, milyen volt?" kezdi, aki még nem találkozott velünk.

„Jó" — hangzik a rövid válasz, immáron harmincadszor. De mit is mondhat az ember egyhónapos külföldi út után?

Uj, ismeretlen országok, soha nem látott tájak, idegen, érdekes emberek, akik nem magyarul beszélnek. Az ember számtalanszor megfordul az utcán, amikor idegen nyelven beszélnek a járókelők, mivel még nem szokta meg, hogy nem Pesten van, és itt nem más az érdekes, hanem ő maga — a külföldi.

Nézzünk csak vissza, hogy is kerültünk mi ide? Tulajdonképpen Moszkvába szerettünk volna menni, de sajnos, külkereskedelmi szakos hallgatókat nem vittek a szovjet fővárosba. Igy, bár fájó szívvel, de kénytelenek voltunk megválni a szovjetunióbeli út gondolatától. A helyzet már teljesen reménytelen volt, amikor a külkereskedelmi tanszék vezetőjének és az egyetem vezetőségének sikerült elérnie, hogy három hallgató és egy oktató nyári szakmai gyakorlatát Varsóban tölthesse. Ezután már csak a vonaton tértünk magunkhoz, s ott hittük el, hogy Lengyelországba utazunk négyen: dr. Wiesel Iván, a vezető, Németh Júlia, Holló Gabriella és Gál József hallgatók.

Először Csehszlovákiában,

Ostravában töltöttünk három felejthetetlen napot. Innen már csak alig több, mint egy fél nap az út a lengyel fővárosig. Eleinte érdekes a táj változása, de idővel az ember ebbe is belefárad, és csak az út végcélját várja. Az idő olyan volt, ahogy azt a regényekben megírják: nyári záporos délelőttre verőfényes délután. Varsóból még semmit sem lát az ember, de a hatalmas Kultúra és Tudomány Palotája messziről jelzi, hogy közeledünk a fővároshoz. És ilyenkor zúdul az idegenre az új benyomások tömege. Lengyel elvtársak fogadnak a pályaudvaron, diákszállóba költözünk és mindjárt este az első kulturális program.

Varsót nem számítják

a legszebb fővárosok közé, de nyugodtan sorolhatjuk az érdekes városok sorába. Itt találkozik a múlt a jelennel, sőt az ultrajelennel, a fasiszta vandalizmus nyomai, a lerombolt házak, az építő erő, a Szovjetunió gyönyörű ajándékával, a Kultúra és Tudomány Palotájával.

Utunk célja a lengyel külkereskedelem megismerése volt. Ezért különböző külkereskedelmi vállalatoknál helyezkedtünk el. Az ELEKTRIM (elektromos készülékek), a CIECH (vegyipari termékek) és a METALEXPORT (nehézipari objektumok) kükereskedelmi vállalatainál voltunk. A munkát komolyan vettük, és jelentős mennyiségű anyagot gyűjtöttünk a szakmai gyakorlatról szóló dolgozatba. Több idegen nyelvet beszélő emberek között nyelvi nehézségeink — melyektől előzőleg nagyon féltünk — nem voltak. Komoly nyelvi nehézségek inkább a köznapi életben, a bevásárlásoknál, villamoson, trolin, vagy éppen a moziban voltak, de a nemzetközi jelek és a rajzolás itt is segített.

Az idő olyan szép volt, hogy valamelyik földközi-tengeri fürdőváros is megirigyelhette volna. Tehát nem csoda, hogy nagyon megörültünk, amikor a program szerint egyhetes baltitengeri úttal leptek meg bennünket.

Gdyniába utaztunk.

Ketten közülünk még nem láttak tengert, és érthető izgalommal vártuk azt a pillanatot, amikor meglátjuk. Gdynia a Balti-tenger legnagyobb kikötője. Hazánk külkereskedelmében is jelentős szerepet játszik az átmenő export- és importáruk forgalmában. Munkánk itt sem szünetelt, mert naponta bejártunk a C. Hartwig nemzetközi szállítmányozó vállalathoz, előadásokat és konzultációkat hallgatni. Megismerkedtünk a kikötői speditőrmunka gyakorlatával, és a kikötői munka sokrétű menetével. Éreztük a nemzetközi forgatag zűrzavarát, vendégei voltunk egy 56 éves kapitánynak tízezer tonnás hajóján, ittunk vodkát kétdecis pohárból, de a professzionista tengerészekkel nem álltunk ki versenyezni. Utaztunk tengeri hajón, éreztük a tengeri betegség előszelét, de az idő olyan rossz volt, hogy csak nagy lelkitusa után szántuk rá magunkat a tengeri fürdésre.

Meglátogattuk Gdansk városát és kikötőjét, hajógyárával együtt. Gdansk az a város, amely az első lövéseket szenvedte a második világháborúban. Éppen akkor volt a háború kitörésének huszadik évfordulója, melyen a lengyel néppel együtt mi is kegyelettel emlékeztünk meg az első áldozatokról. Gdansk újjáépül az eredeti középkori stílusában. Itt nappal úgy érzi az ember, mintha régmúlt idők vidám városában járna, este pedig mintha a sötét középkor akarná összeroppantani. A fénycsövek sugarai azonban megnyugtatják a legborúsabb kedélyeket is.

Bármilyen szép is egy külföldi utazás, és akármilyen jól is érzi magát az ember, a hazaindulás jóleső izgalommal tölti el.

Elbúcsúztunk lengyel barátainktól,

búcsút vettünk Varsótól, a vendégszerető lengyel nép fővárosától, és reggelre ébredve már egy másik ország csodás fővárosát üdvözölhettük, az arany Prágát.

Két napot töltöttünk itt, és a következő mérföldes lépések már Budapestre röpítettek bennünket.

Gál József

JÓ ÚTON

Kollégiumi közösségek a Veres Pálné utcai kollégiumban

Egyetemi diákéletünk sarkalatos problémája jelenleg a diákotthonok kollégiummá szervezése. Ez az átszervező munka alapvetően két irányú: egyrészt a diákotthonnak, mint egésznek összefüggő közösségé alakítását célozza, másrészt, mint az előbbinek az előfeltételét, bizonyos spontán, belülről jövő, olyan kollektívák kialakítását jelenti, melyekre a kollégiumi rendszer felépülhet. Ezeknek a szobaközösségeknek kialakítása nagyon fontos a jó közösségi szellem érdekében. Kíváncsiak voltunk, vajon kollégiumaink milyen haladást értek el ebben a munkában, s ezért ellátogattunk a Veres Pálné utcai kollégiumba, hogy részt vegyünk egy ilyen közösségi ülésen.

Mi is az a szobaközösség?

Palánkai Tibor, a közösség vezetője elmagyarázza:

— Két szoba tartozik együvé a mi esetünkben, például a második emeleti 11-es és 12-es szoba. Az egyiknek lakói negyedik éves, a másiké első éves, általános szakos hallgatók. Célunk az, hogy az alsóbb és felsőbb évfolyamosok és egy szakhoz tartozók kerüljenek egy csoportba, mert ebből igen sok előny származhat.

Milyen előnyöket lát ebben a rendszerben például az egyik első éves hallgató, Mónigl István?

— Én azt hiszem — mondotta —, a szobaközösség mindenkinek hasznos, de főleg nekünk, elsősöknek. Miért? Egyrészt, a negyedéveseknél a szobában már jó közösség alakult ki az eddig együtt töltött évek során. Ezt a jó szellemet átadják nekünk, segítve ezzel a mi szobánk közösségének, valamint a két szoba együttes kollektívájának kialakítását.

— És ezen keresztül közelebb jutunk az igazi, kollégiumi szervezethez — veti közbe Masa Sándor, a közösség egyik negyedéves tagja.

— Másrészt — folytatja Pista —, igen sok konkrét segítséget kaptunk már eddig is. Mi, elsősök, úgyszólván semmit sem ismerünk az egyetemi élet rejtelmeiből, most pedig csak két lépést kell tennünk a szomszéd szobába, máris találunk segítséget. Mondok egy példát. Általános szakosok vagyunk, így különösen érdeklődünk a filozófia iránt, mégis úgy adódott, hogy mire alternatív szemináriumra jelentkeztünk, a filozófia létszáma betelt és tizennyolcunkat a földrajzra akartak tenni. Mi azt hittük, hogy ezellen nincs apelláta, és íme, negyedéveseink elintézték, hogy filozófiára mehessünk. De sokat segítenek nekünk abban is, hogy a középiskolás tanulásról átváltsunk az egyetemire, de úgy, hogy valóban tanuljunk. Hoós János, Zelkó Lajos, Varga Gyula, és a közösség többi tagja állandóan hangoztatja, hogy az egyetemen is folyamatosan kell tanulni, s ez a figyelmeztetésük hatással van ránk.

— Jó az, hogy nemcsak akkor megyünk át a másik szobába — veszi át a szót egy másik elsős, Goldperger István —, ha ott valaki csomagot kap, hanem kisebb-nagyobb nehézségeinkkel is a tapasztaltabbakhoz fordulhatunk. Nem utolsó szempont az sem, hogy közösen szórakozhatunk

A szobaközösség programja sokoldalú, mindenre kiterjed. Néhány határozati pont, melyeket a „kollégiumi napokra" hoztak:

1. a tanulásban való segítés;
2. politikai kérdések megvitatása;
3. film-, színházlátogatás, a látottak megbeszélése;
4. regények ismertetése;
5. „Közgazdász"-ankét;
6. sakk- és pingpongverseny.

(Ügyes ötlettel rendezik meg ezt: a részvevők „indulási díjat" fizetnek, s az így összegyűlt pénzen díjakat vesznek.)

És vajon megvalósítják-e ezeket a terveket a fiúk? Merem állítani, hogy igen! Teszem ezt pedig azért, mert láttam, hogy ennél a kis társaságnál — és reméljük, a többieknél szintén — a szobaközösség nem „egyesületesdi", felszínes valami, hanem tartalommal bíró, eredményes megmozdulás. A következő történt ugyanis: mint említettem, a programjukban szerepelt egy ankét, amelyen a „Közgazdász" eddigi működését, illetve tartalmát vitatták meg. Nos, engem erre az ankétra meghívtak, és mondhatom, meglepett az aktivitás és a máris jól kialakult, őszinte vitaszellem. Ha a többi programpontot is így hajtják végre, mint ezt, a szobaközösség nem fog kátyúba kerülni. Magáról a „Közgazdász"-vitáról különben meg kell mondanom, hogy az első ilyen jól sikerült ankét, melyet, reméljük, újak is követnek majd.

A Veres Pálné utcai kollégiumban nem ez az egyetlen szobaközösség, és a többiek is jól működnek. Remélhetjük, hogy segítségükkel kialakul az igazi kollégiumi élet az eddigi diákotthonokban.

(Következő számunkban arról is beszámolunk, hogyan állnak a szobaközösségekkel a Makarenkó utcában.)

Nyíri Károly

Az „Elefántcsontkereszt"-ről

A lapunk 11. számában közölt „Elefántcsontkereszt" című elbeszélés élénk vitát váltott ki oktatóink és hallgatóink körében. A Veres Pálné utcai diákotthonban az egyik szobaközösség például külön vitát is rendezett ezzel kapcsolatban. A vitában részvevők elítélték a cikk pesszimista hangját. Hoós János IV. éves hallgató a következőket mondotta:

— *Első olvasásra valamirevalónak tűnik a cikk, gondolkodásra késztet, de mihelyt elgondolkodtam rajta, rájöttem, hogy rossz. Rossz, mert nem reális, mert olyan momentumokkal irányítja a cselekvést, amelyek valójában hamisak, nem kommunistára vallók.*

Egy I. éves hallgató, Blaskó Mihály véleménye:

— Irodalmi elbírálása könynyű. Egész szemlélete kimondottan polgári. Az, hogy a konfliktust és lényegében a megoldást öngyilkosság adja, a polgári irodalom jellemzője, rendkívül pesszimista. Szocialista felfogásban az öngyilkosságnak nem lehet ilyen szerepe, és egyáltalán nem lehet ilyen pesszimista.

A vita sokáig tartott, és a részvevők véleménye szerint eredményes, tanulságos volt. Végeredményben a szobaközösség a következő véleményt alkotta a cikkről: Hibája, hogy 1. individualista, polgári szemléletű, 2. pesszimista, 3. hibás következtetésekre vezet.

A következőkben közöljük

Rezső Margit

elvtársnő bírálatát a novelláról.

★

Hosszú, jól szembetűnő írás Sárközy Sándor novellája, az Elefántcsontkereszt, a Közgazdász 11. számának utolsó oldalán. A lap ezzel a számmal fogadta az egyetem elsőéves hallgatóit. S elsőéveseink csakúgy, mint a felsőbb évesek, ha figyelemmel elolvasták Sárközi írását, biztosan megdörzsölték utána káprázó szemüket. Talán valami 1956-ból ittfelejtett kéziratot hozott le véletlenül a Közgazdász?

Miről is szólt a cikk? Egy embertelen DISZ-titkár mondvacsinált okokkal kizárat egy leányt az egyetemről, mert félti a vallásos lány hatásától a „világnézetére mindaddig kényes" barátját. A kizárás után kiderül, hogy a lány a fiút nem szereti, szakít vele, s a DISZ-titkár barátja öngyilkos lesz. Mi okozta a tragédiát? — kérdi a DISZ-titkár és vele együtt az író. Az első pillantásra úgy látszik, hogy az elbeszélés írója mindössze csak azt akarja bizonyítani, hogy „*nem szabad emberi sorsokat önhatalmúlag, elbizakodott gyorsasággal irányítanunk*", tehát azt, hogy legyünk emberségesek, türelmesek az emberekkel, ne nyúljunk fölöslegesen durva kézzel hozzájuk. Igen, de meg lehet-e ezt valósítani? Hogyan lehet elkerülni az embertelenséget? Ez az igazi problémája a novellának. S a válasz rá az, ha abbahagyjuk az osztályharcot, ha az „*érvek és ellenérvek tömegében mozdulatlanul maradunk*". Ez a novella igazi mondanivalója.

Nehéz feladat egyetlen cikkben helyrebillenteni azt a Sárközy-alkotta ferde képet, amelyet a novella mutat. Remélem, hogy a valóság a Közgazdász olvasóira erősebb benyomást fog tenni, mint ez az írás. Most elmondhatnám az egyetem életében még tájékozatlan elsőéveseinknek, hogy nálunk az ifjúsági mozgalom vezetői nem önkényurak és nem ítélnek olyan könnyen elevenek és holtak felett, mint a novellabeli egyetemen. Azt is elmondhatnám, hogy ez a novella nem a mi életünkről szól, sőt, még csak nem is a régi DISZ-ről, hanem egy gyűlölködő, képzelet alkotta világról. A Közgazdász olvasói biztosan jobban hisznek a saját szemüknek, mint Sárközi novellájának, és az élet az, ami elsősorban leleplezi ennek az írásnak a hazugságait.

Az írás sok részmegállapításával is lehetne vitázni. Így például a címben szereplő elefántcsontkereszt problémájával. A novella szerint a DISZ-titkár akkor járt volna el okosan, ha — mint barátja — „közönséges bizsunak" tekinti az elefántcsontkeresztet, jelentéktelen dísznek, amivel nem érdemes foglalkozni. A kereszt azonban nem szerencsepatkó vagy négylevelű lóhere. A keresztény világnézet vállalásának látható jele. S ezt a DISZ-titkár példaképül állított, „*mélyen gondolkodó, s világnézetére kényes*" barátja különös módon nem tudja. De nem ez a cikk fő problémája és fő mondanivalója, nem pusztán az, hogy béküljünk meg a vallásos világnézettel. A cikk ezen jól túlmegy. A novella a DISZ-titkárban és barátjában két „ellentétet" állít elénk: a mélyen gondolkodó erkölcsi ember és a politikailag cselekvő, osztályharcos DISZ-titkár alakját. A novella szerint a két típus közt az ellentmondás kibékíthetetlen. Erkölcsösen élni — a cikkíró szerint — csak úgy lehet, ha valaki — amint már egyszer idéztük — az érvek és ellenérvek közepette mozdulatlan marad, nem cselekszik: ezek az észemberek. A cselekvés emberei, akik az érvek és ellenérvek tömegében választanak és harcolnak osztályuk igazságáért — és az osztályharc mindig az érvek és ellenérvek tömegében zajlik le —, alapvetően és elvileg szembekerülnek a humánummal. A politikai cselekvés és az emberség, erkölcs között tehát kibékíthetetlen ellentmondás áll fenn. Ha erkölcsös akarsz maradni, állj kívül az osztályharcon. Ha a politikai munkádban hibáztál, ne azt a következtetést vond le, hogy máskor okosabban, meggondoltabban, kell cselekedned, jobban kell vívnod az osztályharcot, hanem azt, hogy a politikai munkának a *lényege* az embertelenség.

A cikk tanulsága és mondanivalója pontosan ugyanaz, amit a modern revizionizmus etikája tanít. Könnyen lehet, hogy Sárközi ezeket sohasem olvasta. Gondolatvilága azonban azonos a revizionistákéval, ő is a polgári világnézet alapjáról nézi a szocializmus építésének korszakát. A novella erkölcsileg még a „világnézetileg erősen ingadozó" lányt is magasabbra helyezi, mint a DISZ-titkárt, a barátjáról nem is szólva, hiszen ők mindketten áldozatok: a politikai munka embertelenségének áldozatai. A DISZ-titkár pedig, az 1956-os „kucserák" e kései utóda, ha vissza akar térni az erkölcs útjára, egész addigi életével, beállítottságával kell, hogy szakítson, amint ez a novellában meg is történik. Más kiút nincs számára.

Irjunk most egy fejtegetést arról, hogy melyik osztályt szolgálja a novella által hirdetett távolmaradás az osztályharctól? A válasz úgyis nyilvánvaló. Annak az osztálynak az életérzését fejezi ez ki, amely politikailag is, ideológiailag is vereséget szenvedett és most tehetetlenségében erkölcsileg alacsonyabbrendűnek nyilvánítja a munkásosztályt és annak politikai harcát, amely erősebbnek bizonyult nála.

Sok probléma van a mi valóságos életünkben is. Hibákat követ el a mi ifjúsági mozgalmunk is. Ha valaki igazán használni akar nekünk, ezekről írjon, kritizáljon bátran. Ez a kritika azonban egészen más lesz, mint a Sárközy-féle torz rémálom revizionista etikai alapon írt kritika.

A TESTNEVELÉSI ÓRÁKRÓL

E néhány szóval az a célom, hogy elsősorban az elsőéveseknek hívjam fel a figyelmét a testnevelési és sportoktatás jelentőségére, és egyben tájékoztatást is nyújtsak.

Az órarendbe beiktatott, rendszeres testnevelési órákon az I. és II. éves hallgatók vesznek részt, ahol úszás, kosárlabda-torna és atlétikai oktatás folyik. A sportágak összeállításakor döntő tényező volt a létesítmény-ellátottság kérdése. A fent felsorolt sportagak oktatását a jelenlegi helyzetben biztosítani tudjuk.

Célunk, hogy rendszeres képzéssel megfelelő jártasságra tegyenek szert hallgatóink a választott sportágban, amely képessé teszi őket arra, hogy magasabb színvonalú, rendszeres sportolásban is részt vehessenek.

Hallgatóink évek óta szorgalmasan és fegyelmezetten dolgoznak a testnevelési órákon, ami azt bizonyítja, hogy a testnevelés jelentőségét ismerik, és saját érdekükben kihasználják az adott lehetőségeket. Remélem, hogy a szorgalom és lelkesedés tradícióvá válik, melynek érdekében a Testnevelési Tanszék oktatói tervszerű munkával állnak a hallgatók mellett.

Minden egyes hallgató figyelmét felhívjuk, hogy aki nem az egyetem sportklubjában sportol, az a fennálló rendelkezés értelmében rektori engedéllyel sportolhat más egyesületben. Ezért október 15-ig kérjen a Testnevelési Tanszéken kapható forma-űrlapon engedélyt.

Molnár Sándor
tanszékvezető

SPORT

Labdarúgó-csapatunk kitűnő rajtja

Azok körében, akik figyelemmel kísérik egyetemünk labdarúgó-csapatának szereplését a Bp. II. osztályban, kellemes meglepetésként hatott kedvenceink kitűnő rajtja.

A fiúk egymás után vettek sikeresen két nehéz akadályt, úgy, hogy egy gólt sem kaptak.

Ilyen előzmények után szombaton délután kissé szorongva tették fel a kérdést magukban: Vajon lesz-e folytatása? Vajon az ellenfél, a 25. számú Építők csapata meg tudja-e állítani győzelmeink sorát. S a feltett kérdésekre a kevés számú, de annál lelkesebb szurkológárdánk a mérkőzés befejeztével, úgy gondolom, kielégítő választ kapott.

Csapatunk a következő összeállításban futott ki a pályára: Csáki — Szép, Tráj, Pintér — Novák, Spilák — Hagelmayer dr., Bracsók, Vince, Angyalosi, Csikai.

Tartalékos csapatunk jól kezdett, s már az első félidőben olyan mezőnyfölényt harcolt ki, amely javunkra döntötte el a mérkőzés sorsát. Első gólunkat az újonc Csikai lőtte, míg a másodikat Hagelmayer dr. szerezte 25 méteres hatalmas lövésével. A gyorsan elért két gól megnyugtatta a fiúkat, játékuk átgondoltabb és tetszetősebb lett. A védők gyorsan és pontosan indították el a csatárokat, akik jól időzített, helycserés támadásaikkal közelítették meg az ellenfél kapuját. Hogy ezt nem tették sikertelenül, azt bizonyítja Vince mesterhármas gólja.

Végeredményben csapatunk kultúrált és lelkes játékával megérdemelten nyerte ezt a mérkőzést 5:0 arányban. Egyénileg a csapat valamennyi játékosa dicséretet érdemel, azonban mégis Szép, Spilák, Novák, Hagelmayer dr. és Vince játéka múlta felül valamivel játékostársaik teljesítményét.

Végezetül egy megjegyzés: Ne tévesszen meg senkit sem ez a nagyszerű rajt — bár ez az edző és a játékosok alapos, komoly munkáját tükrözi. A nehéz mérkőzések még most jönnek sorra. Ne követeljünk a fiúktól mindenáron bajnokságot, de azt viszont elvárjuk, hogy továbbra is becsületesen és sportszerűen küzdjenek. Ami bennünket, szurkolókat illet, úgy érezzük, hogy jó képességű csapatunk több támogatást érdemelne mind a hallgatóktól, mind az oktatóktól. Mindazok a sportot kedvelő szurkolók, akik magukénak érzik és figyelemmel akarják kísérni labdarúgóink további szereplését, kérjük, hogy jöjjenek ki csapatunk mérkőzéseire és buzdításaikkal segítsék győzelemre fiainkat.

Pákozdi

KOSÁRLABDA

A tanév kezdetére beindult a kosárlabda-bajnokság is. Az előző évi munka kiértékelése megtörtént. A bajnokságban a férficsapat, amelyik a Budapest I. osztályban játszik, az ötödik helyen végzett. Női kosárlabdázóink a BKSZ III. osztályban nyolcadik helyen végeztek. Célul tűztük ki: miszerint az I. osztályban játszó ifi csapatunk az első kettő között szeretné zárni a bajnokságot, míg a női csapat elszeretné érni a közepes jó csapat címet, s így az első 6 között végezhetne.

Ennek esélye különösen a férfi első csapat esetében (van tartalékcsapat, amelyik két osztállyal alacsonyabban játszik) elég nagy. Az első osztályban sok egyforma képességű együttes van és pillanatnyi formaváltozás vagy megtorpanás elég ahhoz, hogy bekövetkezzék egy-két vereség. Az első évi bajnokságban több példa volt erre. Reméljük, most már kevesebbszer fog ilyesmi előfordulni. S hogy mi a biztosíték erre, röviden csak ennyit — a megváltozott szellem, a keményebb munka. A csapat ebben a vonatkozásban is sokat fejlődött egy év alatt. Állandóan 17—18 ember van edzésben, ami azt mutatja, hogy játékosban nincs hiány. A minőségben is változás történt. Több új játékos került hozzánk, aki emeli a csapat játékerejét.

Az első két forduló eredménye 1959. IX. 19-én: Közgazdaságtudományi Egyetem—Pénzintézetek 76:72 (44:32).

Nagyon tartottunk az MNB-től, mivel a múltban többször legyőzött bennünket. Tavaly pl. 19 pontos első félidőbeli vezetés után sem tudtunk nyerni. Mi kezdtünk jobban és az első félidőben végig vezettünk 6—8 ponttal és 12 pont előnnyel fordultunk. A második félidőben feljött az MNB, heves harc folyt a pályán. A vezetést végig sikerült megtartani, s bár a 14. percben dobóteljesítményt nyújtott, bár sok büntetődobást nem értékesít-15 ponttal vezettünk, mégis csak 4 ponttal sikerült győznünk.

A csapat végig nagy odaadással, figyelmesen játszott és jó tett. Legjobb dobók: Jankovich 22, Sörés 22, Szecsenov 11, Iványi 11. Jó teljesítményt nyújtott: Jankovich, Sörés és Horváth.

1959. IX. 26: Közgazdaságtudományi Egyetem—Csepel Autó 72:64 (31:35).

Ezen a mérkőzésen a csapat még jobb teljesítményt nyújtott, mint az első mérkőzésen. Nagyon fegyelmezetten és higgadtan játszott. Sikerült lelassítani a Csepel Autó rohanását. Az első félidőben fej fej mellett haladt a két csapat, hol az egyik, hol a másik vezetett egy-két ponttal.

A félidő végén az ellenfél elhúzott 6 ponttal, amit az utolsó pillanatban sikerült 4 pontra csökkenteni. A II. félidőben kiegyenlítettünk és sokáig egyik csapat sem tudott jelentősebb előnyre szert tenni. Hét perc volt még hátra, amikor átvettük a vezetést és nagy harc közepette sikerült növelnünk előnyünket 8 pontra. Ezen a mérkőzésen újból Jankovich játszott a legjobban, egymaga 26 pontot szerzett, valamint Szecsenov és Volosinovszki, akik 15—15 pontot dobtak.

A női mérkőzés eredménye: Közgazdasági Egyetem—Bőrellátó Vállalat 35:34.

HÍREK

Új pártvezetőségek

A megválasztott kari MSZMP vezetőségek

Általános kar:
Titkár:
Meisel Sándor
(Népgazdaságterv tanszék)
Kubik István
(Nemzetközi gazd. és pol. ism.)
Venczel Istvánné
(Filozófia)
Varga István
(III. évf.)
Szuhai Miklós
(Gazd. tört.)

Ipari Kar:
Titkár:
Megyeri Endre
(Ipargazd.)
Jandek Géza
(IV. évf.)
Molnár Imréné
(könyvtár)
Benedeczki Jánosné
(Statisztika)
Szántai Kálmán
(Matematika)

Kereskedelmi Kar:
Titkár:
Polgár Sándor
(Belker. Tanszék)
Csordás György
(II. évf. hallgató)
Kalász Lajos
(Gazd. Földrajz)
Forgács Tibor
(Belker. Tanszék)
Kreskay Ferenc
(Jogi Tanszék)

...egy percre — de mindenkinek

Sokak előtt talán sablonosnak, „prédikációnak" tűnik, ha azt hallja: tiszteld a tanárokat! Különösen az egyetemen kívüliek csodálkozhatnak, hogy ez a kérdés egyáltalán felvetődik. Ezen valóban csodálkozhatnak is. Elég szomorú, hogy felnőtt, 20—22 éves emberek között erről beszélni kell.

Egyetemünk hallgatói közül nem egy folyosókon, utcán keresztülnéz a szembejövő oktatón, azt gondolva, úgyis sokan vagyunk az előadáson, úgyse ismer meg! Ez pedig nagy tévedés, mert oktatóink, ha névről nem is; de arcról ismerik hallgatóik többségét —, nem is szólva arról, hogy az egyetemi hallgatóknak erkölcsi kötelessége az egyetem valamennyi oktatóját köszönteni, tekintet nélkül arra, tanítja-e őt, vagy sem!

Ez — azt hiszem — nem nagy kívánság felnőtt, művelt emberektől!

Még sajnálatosabb dolog az, hogy egyes hallgatók néha nem használnak elég tiszteletteljes hangot oktatóikkal szemben. Tűrhetetlen az, hogy előadás közben az oktatót — még ha az fiatal és jóbarátságban is van a hallgatósággal —, tiszteletlen, fölösleges megjegyzésekkel félbeszakítják, sőt már az is előfordult, hogy köztiszteletben álló, idős tanárunkat egy hallgató csak „idefigyeljen, X. elvtárs" megszólítással „tüntette ki".

Ez jogosan háborítja fel nemcsak oktatóinkat, de jóérzésű diáktársainkat is!

Az oktatókkal való közvetlen, gyakran baráti kapcsolat — mely egyetemünkön, igen egészségesen, sok tanszéken kialakult — senkit sem jogosít fel arra, hogy tiszteletlenül, nem egyszer gorombán feleseljen, vagy dorgáló hangon szóljon tanárainkhoz. Látnunk kell azt is, hogy bár nem elsősorban a diákok feladata az oktatók munkájának bírálata — mégis a hallgatóságnak van esetleg valami megalapozott kifogása egyes oktatók ellen, annak is megvan a módja, hogy ezt udvarias, tiszteletteljes formában kifejezze.

Különösen elsőéveseink figyelmét hívjuk fel arra, hogy egyes felsőbbévesek megnyilvánulásai nem követendő példák, nem tartoznak egyetemünk hagyományaihoz.

Egri Mari

Gólyaszemmel a „gólyabálról"

Mint „gólya", aki már több mint három hetet töltött el eme egyetem falai között, s többek között szorgalmasan látogatta a logika-előadásokat is, ugyan mivel kezdhetném szomorú tudósításomat a gólyabálról, mint egy fontos meghatározással, a gólyáról.

De még mielőtt megpróbálnám kielemezni a gólya ismérveit, hadd mondjam el, hogy magam is gólya vagyok, azaz csak voltam három hétig, a bál napjáig.

Tudniillik annak ellenére, hogy állítólag akkor avattak gólyává, s azon a báli éjszakán kellett volna igazi, felnőtt gólyává érnem, már nem vagyok az. A gólya meghalt. S ebben igen nagy szerepe volt a bálnak is. Mert milyen is egy gólya? A biológia tudománya szerint (nem jártam utána) hosszú, piros csőrű, hosszú nyakú, fehér tollú, rendszerint fél lábon álló, falusi házak kéményén fészket rakó, hűséges állat. Nagy Lajos „Képtelen természetrajzá"-ban leglényegesebb tulajdonságaként hosszú nyakát jelöli meg, szerintem pedig a naivság, az egyetemi élet fölmagasztalása, a nekiindulás buzgalma az, ami gólyává teszi a gólyát.

Most már csak azt kell megmagyaráznom, hogy miért vannak híjával ezeknek a sajátságoknak az idei gólyák, s hogy milyen szerepet játszott ez a bál a gyors átalakulásban, korai halálban, s már célhoz is értem. Persze most meg fogjátok gyorsan állapítani, ha ugyan eddig nem jöttetek rá, hogy „lány-gólya" kesergi el panaszait, de azért dacolva gúnyos mosolyotokkal, mégis leírom. A bál egy fiatal lány szemében (nem tudom a fiúk hogy vannak vele) azonkívül, hogy szórakozási lehetőség, még valami más is. Valami cseppet sem hétköznapi mesevilágnak az ideig-óráig tartó megtestesülése. Prózaiban kifejezve, alkalmas arra, túlfűtött, meghitt hangulatával, hogy kielégítse azt a titokban rejtőzködő romantika utáni vágyat, ami azt hiszem nemcsak a lányokban, hanem minden emberben megvan. S ha ösztönösen elvárja az ember egy báltól, hogy egy kicsit valótlan, meseszerű, szép legyen, mennyivel többet vár egy gólya a gólyabáltól, aminek már a nevében is benne van, hogy érte, a gólyáért rendezik. S ezen a bálon nem látszott, hogy a gólyákért van minden. Valahogy úgy néztünk ki, mint a gyermek, akinek játékot ígértek, de nem vették meg. Őszinte leszek — kissé kiábrándultunk. S ennek tüneteit tapasztalhattuk a hétköznapi életben, a tanulmányi munka terén is. Megnőtt a zaj az előadásokon; szinte tapintható a bál lelkesedést lohasztó hatása. De én azért hiszem, hogy ez elmúlik, s a hétköznapok cáfolják majd e nem túl jól sikerült ünnepet.

Polgár Edit

Egyetemi sportnaptár

Az egyetemi sportklub még a tanév kezdete előtt elkészítette az egyetemi sportnaptárt, az 1959—60-as tanévre. A sportrendezvények közül először az

asztalitenisz-verseny

került lebonyolításra,

október 15-től 22-ig.

A bajnokság öt számban — férfi és női egyes, férfi és női páros és vegyes páros — kerül megrendezésre. A verseny érdekessége, hogy az aulában kerül lebonyolításra három asztalon. A lejátszandó mérkőzésekről és a bajnokság állásáról plakátok és a KISZ faliújság útján lehet tájékozódni.

A versennyel célunk egyrészt az, hogy minél több hallgatót vonjunk be a sportolásba, másrészt, hogy közülük a legtehetségesebbekkel felfrissítsük sportkörünk asztalitenisz-szakosztály játékosgárdáját.

A leányhallgatóktól azt kérjük, hogy ebben, és a többi sportágban is olyan aktívan és lelkesedéssel vegyenek részt, mint a tanulmányi vagy a kultúrmunkában.

Az asztalitenisz megrendezése után november elején kerül sor a múlt évben jól sikerült

„teremfoci"-bajnokságra.

Ezt követi

az egyetemi egyéni sakkbajnokság.

Ha az idő engedi, és más lehetőség is lesz rá, akkor az egyes bajnokságok közötti „szünetben" szeretnénk versenyeket rendezni más egyetemek csapataival és bemutató mérkőzéseket tartani élsportolókkal.

A sportklub kéri a hallgatókat, hogy részvételükkel segítsék elő a versenyek sikeres megrendezését.

Halasi György

KÖZGAZDASZ
A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként
Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Felelős szerkesztő: **Bögre Katalin**
Szerkesztőség:
Bp., IX., Dimitrov tér 8. III. 381
Telefon 186—850 (138-as mellék)
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Bp. VIII., Blaha Lujza tér 3
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Nyomatott a Szikra Lapnyomdában